

MAART.

Nu komt er meer durf in de bloempjes. In Februari bleef alles dicht bij den grond, om bij wintervlagen bescherming te kunnen zoeken, nu zijn er, die hun kopje omhoog steken, ook daar, waar noch kreupelhout, noch verdord gras een schuilplaats biedt. De witte trossen van de voorjaarsvroegeling wiegelen op ranke steeltjes op de kale helling en groote gele narcissen steken brutaal hun neus in de wind. In ouderwetsche tuinen bloeien de blauwe Hepatica's en Omphalodes, het lenteklokje, Leucojum vernum, de ster hyacinthjes, en het wit groot hoefblad; in 't bosch de helmbloemen, veronica's, speenkruid, viooltjes en de zeldzame geelster. Hier en daar tusschen het gras bloeit Holosteum umbellatum met mooie grijs-wazige stengels en blaadjes en witte bloemen. Op zandige plekken bloeit in grooten overvloed een klein hoornbloempje (Cerastium semidecandrum) vergezeld van de bleeke bloeiwijze van de paardestaart.

Hazelaren zijn uitgebloeid; in 't begin van de maand bloeien nog elzen, maar nu komt de beurt aan de welkome wilgen, de prachtige iepen en de veel te gering geschatte populieren.

Maar die wilgen nemen ieders aandacht in beslag: mooie bloesem, gemakkelijk te bereiken, gemakkelijk op te kweken. En de insectenvriend vindt er de aardigste vertegenwoordiger van de bonte bijenwereld: de nijvere honigbij, de dikke brommende hommels en velerlei soort van kleine graafbijtjes, die bijna niemand nog kent, maar die elk hun eigen merkwaardige geschiedenis hebben.

Vlinders en rupsen komen hoe langer hoe meer te voorschijn en voor en na ontwaken ook de kevers uit hun winterslaap; loopkevers van allerlei soort, snuitkevertjes en vooral de groote bende der mest- en aaskevers. De vliegen en muggen verlaten de gastvrije menselijke woningen, waar ze het den heelen winter zoo heerlijk warm hebben gehad.

Den sterksten indruk van het herleven van al dit kleine goed kun je krijgen aan een slootkant op een heldere morgen, in 't laatst van de maand. Wat een gewoel en gewiel: kikkers, padden, salamanders, spinnen en water-torren, geelgerande, de kleinere Acilius- en Colymbetes-soorten, nog kleinere, die ik niet ken, draaikveertjes, waterloopers, bootsmannetjes, waterjuffers, waterschorpioenen, genoeg, om met den vangst van één half uurtje verscheidene aquaria te bevolken.

Er is een groot verschil tusschen het begin en het einde van de maand, veel grooter dan 't verschil tusschen 1 Januari en 1 Februari. De lengte der dagen neemt met een veel grooter bedrag toe, de gemiddelde dag-temperatuur stijgt aanzienlijk en iederen dag komen er nieuwe vogels en bloemen bij.

Voor al wanneer in 't midden van de maand de vroolijke tiftjaf is gearriveerd, begint er gang in te komen. Hij wordt op den voet gevolgd door de fitis en de oeverzwaluw en het aantal der kieviten, ooievaars, tapuiten, kwikstaartjes wordt nu ook aanmerkelijk grooter.

Langs den zeekant is het 's morgens en 's avonds, maar vooral 's avonds en in den voornacht druk van de doortrekkende moerasvogels en zwemvogels: dichte drommen van plevieren, bontbekjes, scholeksters en lange risten van ganzen en eenden. In de avondschemering is het alsof groote duistere slangen voortkronkelen langs de toppen der golven, maar inplaats van onheilspellend gesis klinkt u uit die kronkelmassa het vroolijk gefluit der smientjes, de arrebeltjes van de brilduikers of het schelleboom-getjingel van strandjes en pleviertjes te gemoet.

Zoo leeft het 's avonds ook in het lage hakhout, allerlei kleine reizigers roepen elkaar op om verder te gaan en ik mag u er wel even op wijzen, dat een van de aardigste reizigers uit dezen tijd nog niet door onze vogelboeken als trekvogel is erkend: ik bedoel de aardige ringmusch. Houdt hem in de gaten.

Midden in de maand wordt het eerste kievits-ei gevonden, maar vóór dien tijd hebben reeds tal van vogels eieren: musschen, zanglijster, groote lijster, merels, raven, enkele kraaien en gaaien, wilde eenden en een voorbarige leeuwerik, om van andere voorbarige niet te gewagen.

En de roeken bouwen met veel misbaar aan hun stad in de toppen der boomen.

JAC. P. TH.

Vragen en Korte Mededeelingen.

GENOEGDOENING.

I. Over een Strooptocht.

In de 10e aflevering komt een opstelletje voor van Jan Lesire, getiteld een strooptocht. Dit stukje heeft een enkele onzer lezers en zeer gewaardeerde medewerkers onaangenaam getroffen; wat wij nu achteraf beschouwd wel kunnen begrijpen. Wij zagen er niets kwaads in, 't vlot geschreven brokje natuurleven — al waren de hoofdpersonen nu eens niet uitsluitend planten of dieren — te plaatsen, zooals het ons werd opgezonden, zonder bijschrift of mededeeling, dat de redactie hiermee niet bedoelde strooperij te verheerlijken of ook maar te doen voorkomen als een belangwekkende oneerlijkheid.

Hadden wij kunnen vermoeden, dat iemand er aanstoot aan zou nemen, dan was er wel wat bijgevoegd; want ik voor mij wil hier wel volmondig zeggen, dat ik 't bedrijf van wildstroopen erger vind dan stelen, al voel ik best het aantrekkelijke dat er ligt in dit even gevaarlijk als avontuurlijk werk; want de moord op den jachttopziener te Hengelo en 't drama te Meersen hebben nu pas weer eens bewezen, hoe licht een strooper een moordenaar wordt.

Wie met de stroopers van professie ook maar een paar keer in aaraking is geweest, voelt wel dat het romantische neveltje, waarin elke strooper in onze jongensjaren gehuld was, niet tegen de zon der werkelijkheid kan. Moed, kracht, volharding, slimheid, roodhuidenachtige zelfbeheersching, kennis van 't terrein en van de levenswijze der dieren, dat alles rikt in waarheid naar jenever; en onze held der verbelding met slobkousen en open buis met blauwzwarte lokken, neerhangende puntsnorren en fonkelende oogen, wordt een verlopen individu, tot alles in staat, beziel met een grooten haat tegen elke politie en met den wensch in 't hart den boschwachter die zijn plicht jegens hem deed, nog eens alleen en ongewapend tegen te komen; dat die man 't voor zijn brood en dat van zijn kinderen doen moet, daarom bekommert de strooper zich weinig. Als er één bedrijf is, dat den mensch verlagen kan, dan is 't stellig dat van den wildstrooper.

Maar, dat nu een naar de natuur beschreven brutaal stukje van een paar stroopers, als dat van Lesire, een verheerlijking van 't bedrijf zou kunnen zijn, valt toch te betwijfelen. Iedereen beschouwt 't stroopen als misdrijf (getuige de angst voor den opziener) en tevens als de gevaarlijkste soort van dieverij, levensgevaarlijk voor strooper en wachter beiden. Geen mensch zal door dit stukje tot stroopen verleid worden, zelfs niet uit jachtlust of uit zucht naar verboden vruchten, al was 't alleen door de vermelding, dat deze twee slampampers den ouden jachttopziener, die toch stellig een geladen geweer droeg, opzettelijk lieten struikelen; wat al een halve moord is. Dit teekent den sloopersaard.

En dan die manier van patrijzen vangen, de jongen met de ouden den nek omdraaien, dat verlokt geen natuurvrienden tot stroopen voor de grap.

Als Lesire 't geval vermooid en verzoet had, zou 't verijt wegens de plaatsing meer grond hebben dan nu; 't is

objectief en waar genoeg (op één ongelukkige stijlwenning na, misschien een drukfout) om den stroopersaard te teekenen en te doen uitkomen.

II. Een week met de Zuiderzee-expeditie.

Ook een andere minder aangename correspondentie hadden wij te voeren naar aanleiding van het opstel „Zuiderzee-onderzoek.”

Door een misverstand tusschen den schrijver van 't opstel en den leider der expeditie was door dezen laatste bij ons beklag ingediend over 't opnemen van 't stuk, gepaard met verzoek geen vervolgen te plaatsen; naar wij meenden te recht; wat evenwel later niet zoo zeker bleek. Maar ondergeteekende had toen al aan Dr. Dekhuijzen beloofd, het vervolg niet te plaatsen zonder diens voorkennis. Daarom werd door hem aan Dr. D. de drukproef van 't vervolgstuk ter kennismaking gezonden met een bijschrift als poging der redactie om de animositeit weg te nemen. De proef kwam terug met de mededeeling, dat de zaak in der minne was geschikt, dat Dr. D. geen enkel bezwaar meer tegen de plaatsing en 't gebruik der foto's door den schrijver zou laten gelden en dat hij meteen enkele correcties in de proef had aangebracht.

En och arme, ik, blij dat een voor ons, den schrijver, den uitgever en de redactie, onaangename zaak zoo goed afliep, zond die correcties niet eerst naar den schrijver, maar, daar de aflevering ondertusschen door 't oponthoud al weer laat was, meteen door naar de drukkerij. Door mijn schuld is daardoor iets veranderd of ingelascht, waarmee de schrijver 't niet geheel eens is.

In afl. 9, blz. 178, moeten bij de regels 14—8 v.o. volgens den wensch van den heer Honing gelezen worden:

„Zoolang het niet bewezen is, dat die visschen daar gaarne leven, geloof ik dat niet. Ik denk er zoo over: Er schijnen visschen te zijn, die het uit kunnen houden bij snel wisselend zoutgehalte en andere, die het niet kunnen. Voor de eerste wordt dan de concurrentie minder zwaar en zoo kunnen ze zich op die plaatsen staande houden, terwijl ze elders het onderspit moeten delven. Hadden ze de vrije keus, dan zouden ze niet het „ruwe osmotische klimaat” verkiezen boven water met nagenoeg constant zoutgehalte. Het is natuurlijk heel wel mogelijk, dat ik ongelijk heb, maar zonder bewijzen van meening veranderen, lijkt me dwaasheid toe. Ook is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de theorie meer van belang blijkt te wezen voor Crustaceeën en Mollusken dan voor de visschen, die zich willekeurig verplaatsen kunnen.”

December.

J. A. HONING.

Dat wij 't bericht van den heer Honing niet dadelijk plaatsten en ook nu niet in den vorm opnemen, dien hij ons aangaf, zal hij ons later wellicht ten goede rekenen.

III. Uit het Bijenleven.

Nog een derde persoonlijk verzuim. In Deel IX, blz. 112, heb ik in mijn bijen-artikelen een paar vergissingen begaan. De heer F. van Brussel te Santpoort was zoo goed, op mijn verzoek mij zijn aanmerkingen te zenden. Daaraan voldeed hij met welwillendheid en ik was van plan ze in te lasseschen in mijn eerstvolgend bijen-artikel. Maar daar kwamen naar aanleiding van mijn leekenpraatje zooveel opstellen van vaklui en practici voor „D. L. N.” in (wat trouwens het uitgesproken doel van mijn artikelen was) dat ik niet meer aan 't woord kon komen en tot mijn vreugde niet meer behoefde, ik had al alles gezegd wat ik wist en meer dan dat.

Want ik had van gedesinfecteerde honigblikjes gesproken, wat „onzin” is; ik had bij de geschiedenis van den lossen bouw den naam vergeten te noemen van Von Berlepsch, den bijenvader. Niet den Amerikanen komt de eer toe van den uitvinding van de koninginnerooster maar aan Hahneman, 'n Duitscher en nog meer. Zulke dingen overkomen een schrijver, die geen vakman is, wanneer hij toch vakkennis meent te hebben. Die waait iemand evenwel niet aan. Ik ben dan ook blij, dat anderen mijn bijenwerk hebben overgenomen. Een goede zaak aan 't marcheeren brengen, is al wat wij wenschen en beoogen, ons vak is een ander. Bij gelegenheid plaatsen wij nog enkele opmerkingen van den heer v. Brussel, die ook Raad's artikelen aangaan.

Intusschen, wij zijn steeds dankbaar voor aanmerkingen en nooit kwaad of geraakt als iemand ons op fouten wijst, zelfs niet als de vorm wat „hoekig” is; dat moest veel meer gedaan worden. Voor waardeering zijn wij gevoelig, maar meer hebben wij aan welgemeende critiek. E. HEIMANS.

Vereeniging tot het Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

Het dagelijksch Bestuur der Vereeniging is thans samengesteld als volgt: Dr. J. Th. Oudemans, voorzitter; Prof. J. Ritsema Bos, onder-voorzitter; Jac. P. Thijsse, 1e secretaris; Dr. H. W. Heinsius, 2e secretaris; H. Heukels, penningmeester.

Aanmeldingen voor het lidmaatschap op donateurschap behoren te geschieden bij den penningmeester, den heer H. Heukels, Weesperzijde 81, Amsterdam.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 19 December 1905.

De Voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna de heer A. J. Zöllner vertoont een over 't algemeen zeldzame, doch in Z.-Limburg meer algemeene boktor, nl. *Toxotus meridianus* L., benevens een zwarte var. daarvan: ab. *C. chrysogaster* Schrank.

De heer De Koning geeft een overzicht van de op onze excursie van 1 Juni verzamelde algen uit de Oosterwijkse vennen. Het aantal ex. was niet groot, zelfs het uitknijpen van mos, wat soms een groote hoeveelheid geeft, leverde hier weinig op. Wat er echter gevonden werd, had veel overeenkomst met de om Apeldoorn voorkomende algen (Uddelermeer).

Terwijl om Rotterdam in de Maas overheerschend *Diatomaceeën* voorkomen (vooral *Asterionella gracillima* Heib.) en de *Kralingsche Plas*, behalve enkele *Closteriums* (*Cl. setaceum*, *Cl. cornu* en *Cl. gracile*) vooral *Protococcaceeën* geeft, behoren de soorten uit Oisterwijk meest tot de familie der *Desmidiaceeën*, en wel meer dan $\frac{2}{3}$ van het aantal gevonden soorten. De meeste daarvan vond spr. ook om Apeldoorn.

Van de *Eudesmidiaceeën* kwamen 3 soorten voor: *Sphaerosoma vertebratum* Ralfs, *Hyalotheca dissiliens* Bréb. en *Gymnozyga brebissoni* Nordst., waarvan de eerste alleen niet om Apeldoorn door spr. is waargenomen.

Van de *Didymoideeën*: *Closterium Venus* Kg., *Cl. rostratum* Ehb., *Cl. Jenneri* Ralfs, *Cl. lunula* Ehb., *Penium*, *Pleurotaenium trabecula* Naeg., *Holacanthum fasciculatum* Lund, *Anthrodesmus convergens* Ehb., *Anthr. octocornis* Ehb., *Pleurotaeniopsis cucumis* Lund, *Cosmarium meneghinii* Bréb., *Cosm. margaritifera* Men., *Euartram binale* Ralfs, *Eu. anatum* Ralfs, *Eu. verrucosum* Ehb., *Micrasterias Crux melitensis* Ralfs, *Micr. oscitans* Ralfs, *Micr. papillifera* Bréb., *Staurastrum polymorphum* Bréb., *St. gracile* Ralfs, *St. furcigerum* Bréb., *St. dejectum* Bréb., *St. muticum* Bréb.

Van de *Protococcaceeën*:

Crucigenia rectangularis Naeg., *Gonium pectorale* O. F. M., *Ralphidium polymorphum* Fres.

Bovendien kwamen nog voor:

Ceratium hirundinella O. F. M., *Schizomeris lubleini* Kg., *Polycistis scripta* Richter, *Coelosphaerium Kutzingianum* Naeg., *Chroococcus turgidus* Naeg., *Merismopedia elegans* A. Br.

De heer Lindemans vertoont een aantal zeldzame vinders.

De heer Buis brengt ter tafel eenige ex. van een goede aquariumplant: *Myriophyllum proserpinacoides* Gill, een plant uit Chili en Uruguay, in warme kassen gekweekt, en in 1898 in de singels te Leiden waargenomen, uit den Hortus ontvlucht (slechts één jaar).

Verder laat spr. zien een fraai ingesponnen pop op heuk van *Hoplitis milhauseri* Fabr.

De heer Jansen vervolgt zijn mededeelingen over *mierenplanten*, waarvan de bekendste zijn 1°. *Acacia cornigera* en 2°. *Ac. sphaerocephala*. In de holle dorens daarvan bijten de mieren een gaatje en vinden daar een woning. Aan de blaadjes ontwikkelen zich de „Müllersche lichaampjes”, gemetamorphoseerde klieren, die veel eiwit bevatten en het hoofdvoedsel der beschermende mieren vormen. 3°. *Cecropia palmata*, waarvan de stengel door tusschenschotten in kamertjes verdeeld is. Door de drukking der okselknop tijdens den lengtegroei ontstaat een groef, aan het begin waarvan de stengel zeer dun is, zoodat de mieren den stengel gemakkelijk kunnen doorbijten. De „Müllersche lichaampjes” ontwikkelen zich hier aan den voet der bladsteel. Een variëteit met wasovertrek over de bladen bezit geen openingen, geen „Müllersche lichaampjes” en geen beschermende mieren, die niet noodig zijn, daar het wasovertrek een onoverkomelijke hinderpaal vormt voor de aanvallende mieren. 4°. *Humboldtia laurifolia*, *Triplaris*